

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. liepos d. Nr. 21RE1- (AG1-184/09-2024)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės (pranešėja), Lionelos Gelmanienės ir Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė), sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, dalyvaujant pareiškėjai A. J. B., viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos A. J. B. skundą atsakovei Kauno rajono savivaldybei dėl Kauno rajono savivaldybės mero 2025-05-27 sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja skundu Komisijos prašo: 1. Panaikinti Kauno rajono savivaldybės mero 2025-05-25 [Komisijos pastaba: rašymo apsirikimo klaida – turi būti 2025-05-27] sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Skundžiamas raštas) kaip neteisėtą ir nepagrįstą; 2. Įpareigoti Kauno rajono savivaldybės administraciją pakartotinai įvertinti paraišką dėl gręžinio naudojimo, vadovaujantis teisėtumo, proporcingumo ir teisėtų lūkesčių principais; 3. Jei sprendimas dėl pritarimo išlieka neigiamas – įpareigoti savivaldybę: 1) pateikti išsamų teisinį ir faktinį motyvavimą, kaip jis atitinka pagrindinius administracinės teisės principus; 2) nurodyti kokiu pagrindu ir kokiu būdu numatytas investicijų kompensavimo mechanizmas.

Pareiškėjai skunde nurodo, Skundžiamu raštu Savivaldybė atsisakė pritarti pareiškėjos gręžinio naudojimui, remdamasi tuo, kad šiuo metu sklypas patenka į viešojo vandens tiekimo teritoriją, kurioje jau yra įrengti vandens tiekimo tinklai. Toks sprendimas, pareiškėjos nuomone, yra neteisėtas ir nepagrįstas, pažeidžia teisėtų lūkesčių ir proporcingumo principus ir pareiškėjos kaip sklypo savininkės, teisės į nuosavybę ir teisėtai įrengtą infrastruktūrą.

Paaškina, kad gręžinys įrengtas teisėtai 2018 m., kai nebuvo galimybės prisijungti prie centralizuoto tinklo, tai buvo vienintelė objektyvi galimybė aprūpinti sklypą vandeniu.

Nurodo, kad Paraiška dėl gręžinio įteisinimo pateikta 2025-04-16, vadovaujantis Lietuvos Respublikos gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įteisinimo laikinasis įstatymu (toliau – *Laikinis įstatymas*). Gręžinio vieta buvo suderinta su atsakingomis institucijomis, pažymėta sklypo plane, investicijos į įrengimą ir priežiūrą sudaro per 2 000 Eur. Viešojo vandens tiekimo infrastruktūra buvo įrengta tik po gręžinio įrengimo, todėl teiginys apie viešojo tiekimo galimybę neturi pagrindo galioti atgaline data.

Mano, kad Skundžiamas raštas pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 str. (nuosavybės neliečiamumas), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 8 str., teisėtų lūkesčių apsaugos principą, suformuotą Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje.

Nurodo, kad atsižvelgiant į strateginį tvarumo planą (įrengta saulės elektrinė, geoterminis šildymas, planuojamos baterijos), draudimas naudoti gręžinį panaikina galimybę užtikrinti energetinį ir infrastruktūrinį savarankiškumą, o tai ypač svarbu šiuo geopolitiniu laikotarpiu (b. l. 1, 2).

Skundo pagrindui pagrįsti pareiškėja pateikė: Skundžiamą raštą (b. l. 3-6), žemės sklypo planą (b. l. 7), 2018-05-31 kitų statinių kadastro duomenis, adresu (duomenys neskelbtini) (b. l. 8), 2025-04-25 defektinį aktą Nr. (duomenys neskelbtini) (b. l. 9), 2025-04-15 paraišką „Dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį“ (b. l. 10).

Posėdžio metu pareiškėja palaikė skundo argumentus ir reikalavimus, patikslino skundžiamo rašto datą. Papildomai paaiškino, kad pareiškėja investavo savo lėšas įsirengiant ginčo gręžinį, gręžinio įrengimas buvo suderintas su būtinomis institucijomis; jokių apribojimų nebuvo nustatyta. Dėl atsakovės atsiliepime nurodyto argumento, kad projekto aiškinamajame rašte buvo nurodyta, jog gręžiniu galima naudotis tik iki viešųjų vandentiekio ir nuotekų tinklų įrengimo paaiškino, kad apie tai nėra žinoma pareiškėjai, dokumentų su tokiu priedašu pareiškėja neturi, su jais nėra supažindinta. Akcentavo, kad pareiškėja patirtų didelių išlaidų, jeigu reiktų nuo gatvėje esančių įvadų įsivesti vandentiekio įvadus per sutvarkytą sklypo aplinką, o kompensavimo atsakovė neaptarė. Paaiškino, kad ginčo gręžiniu išgaunamas vanduo naudojamas tik šeimos poreikių tenkinimui.

Atsakovė atsiliepimu į pareiškėjos skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į skundą nurodo, kad Savivaldybėje 2025-04-16 buvo gauta paraiška dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį (*toliau – Paraiška*), kuriai buvo nepritarta. Savivaldybės administracija 2025-06-05 gavo pareiškėjos pakartotiną prašymą (registracijos Nr. (duomenys neskelbtini)), kuriame prašoma peržiūrėti Skundžiamą raštą. Pakartotinai peržiūrėjęs Savivaldybei 2025-04-16 pateiktą paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį (registracijos Nr. (duomenys neskelbtini)), pareiškėja informuota, kad įstatymu yra suteikta galimybė įteisinti Žemės gelmių registre neregistruotus gręžinius ar atnaujinti šiame registre esančius duomenis apie gręžinio savininką be jokių sankcijų, tačiau tai turi būti atlikta vadovaujantis teisės aktų nuostatomis.

Paaiškina, kad Laikinasis įstatymas reglamentuoja kaip ši teisė įgyvendinama. Laikinojo įstatymo paskirtis – šio įstatymo galiojimo laikotarpiu sudaryti teises prielaidas asmenims: įregistruoti esamus ir Žemės gelmių registre neregistruotus gėlo požeminio vandens gavybos gręžinius Žemės gelmių registre arba įrašyti į Žemės gelmių registrą gręžinio savininko duomenis, kai šiame registre gręžinio savininko duomenų nėra, kad šie asmenys, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, galėtų gauti leidimą naudoti požeminio vandens išteklius ir jiems nebūtų taikoma Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse (*toliau – ANK*) numatyta administracinė ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta juridinių asmenų atsakomybė, Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatytas didesnio tarifo mokestis už be leidimo išgautą požeminio vandens išteklių kiekį ir nebūtų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka iš naujo apskaičiuotas (perskaičiuotas) mokestis už požeminio vandens išteklius. Laikinojo įstatymo 3 str. 1 d. nustatyta, jog asmuo, norintis įregistruoti Žemės gelmių registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, turi gauti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama naudoti anksčiau įrengtą gręžinį, vykdomosios institucijos pritarimą. Jis savivaldybės vykdomajai institucijai teikia paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį aplinkos ministro nustatyta tvarka. Savivaldybės vykdomoji institucija, atsižvelgdama į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą, pateikia pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį. Savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 16 str. 19 d., išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąjį geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo.

Paaškina, kad nagrinėjant situaciją, Kauno rajono savivaldybės administracija 2013-10-03 išdavė Statybos leidimą statyti naują (-us) statinį (-ius) atnaujinti (modernizuoti) pastatą (-us) Nr. (duomenys neskelbtini). Parengtame vandentiekio ir buitinių nuotekų projekte, pridėtose 2012-07-02 UAB „Kauno vandenys“ prisijungimo sąlygose Nr. (duomenys neskelbtini) vandens tiekimui ir nuotekų šalinimui, nurodyta, kad vandens tiekimui laikinai projektuoti vietinį vandentiekį, o buitinių nuotekų išleidimui – vietinius nuotekų valymo įrenginius, kadangi centralizuotų vandentiekio ir nuotekų tinklų arti nėra. Ateityje, kada bus vykdomi centralizuotų vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklų klojimo darbai šiame gyvenamajame rajone, papildomai gauti prisijungimo sąlygas prie miesto vandentiekio ir nuotekų tinklų. Projekto aiškinamajame rašte ir sklypo plane su vandentiekio ir nuotekų tinklais nurodyta pastaba, kad ateityje, kada bus pakloti centralizuoti vandentiekio ir nuotekų tinklai, užsakovas privalo prisijungti savo lėšomis prie centralizuotų tinklų ir nutraukti naudojamą vietiniais įrenginiais.

Pažymi, kad 2025-05-09 UAB „Kauno vandenys“ pateikė raštą Nr. (duomenys neskelbtini), kad šalia sklypo, adresu (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) gatvėje yra UAB „Kauno vandenys“ pakloti vandentiekio tinklai ir įrengtas vandentiekio įvadas prie sklypo ribos. Vandens tiekimo ir / ar nuotekų tvarkymo sutartis dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo su sklypo savininku nėra sudaryta.

Paaškina, kad pagal Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (*toliau – GVTNTĮ*) nuostatas, viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija (viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorija) – šio įstatymo nustatyta tvarka išskirta teritorija, kurioje savivaldybės institucijos privalo organizuoti ir užtikrinti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą (GVTNTĮ 3 str. 57 d.). Savivaldybių institucijos planuoja geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą savo teritorijose ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose rengdamos infrastruktūros plėtros planus ir juose nustatydamos aglomeracijas ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis, nurodydamos šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą (GVTNTĮ 12 str. 1 d.).

Pažymi, kad Kauno rajono savivaldybės taryba 2021-07-01 sprendimu Nr. TS-256 „Dėl Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ patvirtino Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą (*toliau – Specialusis planas*), kuris yra norminis teisės aktas ir kuriuo Savivaldybė privalo vadovautis priimant ir tvirtinant kitus Savivaldybės teritorijų planavimo dokumentus, priimant atskirus individualaus pobūdžio administracinius sprendimus, rengiant statybos projektus, numatant atitinkamus apsirūpinimo vandeniu bei nuotekų tvarkymo sprendinius. Skundžiamame rašte nurodyta, jog vadovaujantis Kauno rajono savivaldybės tarybos 2021-07-01 sprendimu Nr. TS-256 „Dėl Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ (su visais pakeitimais) (duomenys neskelbtini) numatytas centralizuotas geriamojo vandens tiekimas ir centralizuotas nuotekų tvarkymas bei pateikti šią aplinkybę pagrindžiantys duomenys iš Specialiojo plano.

Informuoja, kad nurodytoje teritorijoje pagal pateiktą UAB „Kauno vandenys“ 2025-05-09 raštą Nr. (duomenys neskelbtini), šalia pareiškėjai nuosavybės teise priklausančio sklypo ribos yra įrengti geriamojo vandens tiekimo tinklai. Šalia sklypo, esančio (duomenys neskelbtini), yra įrengtas vandentiekio atvadas. Tai reiškia, kad yra įrengta geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, numatyta GVTNTĮ 16 str. 19 d., taip pat atitinka Laikinojo įstatymo 16 str. 19 d. nuostatą.

Pažymi, kad kai asmuo, norintis įregistruoti Žemės gelmių registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausančią arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, kreipiasi į Savivaldybės vykdomąją instituciją, Savivaldybės vykdomoji institucija nepitaria gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje. Sprendimas dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį priimamas atsižvelgiant į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą. Pagal GVTNTĮ nuostatas, viešojo geriamojo

vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija (viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorija) – šio įstatymo nustatyta tvarka išskirta teritorija, kurioje savivaldybės institucijos privalo organizuoti ir užtikrinti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą (GVTNTĮ 3 str. 57 d.). Savivaldybių institucijos planuoja geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą savo teritorijose ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijose rengdamos infrastruktūros plėtros planus ir juose nustatydamos aglomeracijas ir viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros kryptis, nurodydamos šios infrastruktūros plėtros įgyvendinimo etapus (eigą, eiliškumą) ir finansavimą. Paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra planuojama ir numatoma geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose arba rengiant kitą teritorijų planavimo dokumentą (GVTNTĮ 12 str. 1 d.).

Atkreipia dėmesį, kad skundu neginčijama Skundžiamame rašte nurodyta aplinkybė, kad šalia pareiškėjos nuosavybės teise priklausančio sklypo ribos yra įrengti geriamojo vandens tiekimo tinklai. Šalia ginčo sklypo yra įrengtas vandentiekio atvadas. Tai reiškia, kad yra įrengta geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, numatyta GVTNTĮ 16 str. 19 d. Teigia, kad Skundžiamas raštas yra pagrįstas ir teisėtas, atitinka Laikinojo įstatymo nuostatas. Skundo argumentas, kad grėžinys įrengtas 2018 metais, taip pat nesudaro pagrindo naikinti Skundžiamą raštą. Ginčui spręsti taikytina Laikinojo įstatymo 3 str. 1 d. nuostata dėl atvejų, kuriais savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria grėžinio naudojimui. Ši nuostata yra imperatyvi. Esant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrai, priimant sprendimus reikia atsižvelgti į faktinę situaciją, susijusią su šių tinklų eksploatavimu, t. y. sprendžiant dėl pritarimo/nepritario grėžinio naudojimui vertinamos tik aplinkybės, nurodytos Laikinojo įstatymo 3 str. 1 d. Pažymi, kad po Skundžiamo rašto priėmimo pareiškėja papildomai kreipėsi į Savivaldybę, kuriuo prašė persvarstyti pateiktą prašymą dėl pritarimo naudoti gėlo vandens gavybos grėžinį. Atsakymas pateiktas, kur pareiškėjams pakartotinai detalai nurodytos įstatymų nuostatos (b. l. 19-25).

Skundas tenkintinas iš dalies

Byloje ginčas kilo dėl Skundžiamo rašto teisėtumo ir pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja Savivaldybės administracijai pateikė 2025-04-15 Paraišką „Dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos grėžinį“, kuria prašė leisti naudoti gėlo požeminio vandens gavybos grėžinį (duomenys neskelbtini); Grėžinio paskirtis – individualiam apsirūpinimui geriamuoju vandeniu; vidutinis išgaunamo vandens kiekis - 0,8 m³ per parą, skaičiuojant metinį vidurkį; nuotekų tvarkymo būdas - „Sistema traidenis“ (b. l. 10).

Savivaldybės meras Skundžiamu raštu nepritarė, jog būtų naudojamas 1,0 m³/ per parą gėlo vandens gavybos grėžinys, (duomenys neskelbtini). Nepritiriamas grindžiamas Laikinojo įstatymo 3 str. 1 d., numatančia, jog Savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria grėžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai grėžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, vadovaujantis GVTNTĮ 16 str. 19 d., išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti grėžinį, yra sudaręs viešąjį geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo.

Skundžiamame rašte taip pat nurodyta, kad šalia pareiškėjos sklypo ribos yra įrengti geriamojo vandens tiekimo tinklai; Specialiajame plane numatytas (duomenys neskelbtini) teritorijoje centralizuotas geriamojo vandens tiekimas ir centralizuotas nuotekų tvarkymas. Skundžiamame rašte nurodyta, jog sprendimas priimtas remiantis Kauno rajono savivaldybės tarybos 2021-07-01 sprendimu Nr. TS-256 „Dėl Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ (su visais pakeitimais), Kauno rajono savivaldybės mero 2023-05-08 potvarkio Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos grėžinių įrengimo ir jų įteisinimo“ 2.2 pp. (b. l. 3-6).

Uždaroji akcinė bendrovė „Kauno vandenys“ 2025-05-09 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) informavo atsakovės administraciją, kad šalia pareiškėjos žemės sklypo yra pakloti vandentiekio tinklai ir įrengtas vandentiekio įvadas prie sklypo ribos; vandens tiekimo ir/ ar nuotekų tvarkymo sutartis su sklypo savininke nesudaryta; nurodė, kad nepritaria požeminio gėlo vandens gavybos grėžinio naudojimui.

Atsakovė papildė bylos medžiagą pareiškėjos prašymu Savivaldybės administracijai (2025-06-05), atsakymo į šį prašymą bylos šalys į nagrinėjamą administracinę bylą nepateikė.

Ginčui spęsti aktualūs teisės aktai: GVTNTĮ, Laikinasis įstatymas (neteko galios nuo 2025-05-01), Kauno rajono savivaldybės tarybos 2021-07-01 sprendimas Nr. TS-256 „Dėl Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ (su pakeitimais), Kauno rajono savivaldybės mero 2023-05-08 potvarkis Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“, VAI, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės).

Iki 2025-05-01 galiojusio Laikinojo įstatymo 3 straipsnyje buvo nustatyta teisė asmenims įregistruoti esamus ir Žemės gelmių registre neregistruotus gėlo požeminio vandens gavybos gręžinius Žemės gelmių registre arba įrašyti į Žemės gelmių registrą gręžinio savininko duomenis, kai šiame registre gręžinio savininko duomenų nėra, kad šie asmenys, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, galėtų gauti leidimą naudoti požeminio vandens išteklius ir jiems nebūtų taikoma ANK numatyta administracinė ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta juridinių asmenų atsakomybė, Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatytas didesnio tarifo mokestis už be leidimo išgautą požeminio vandens išteklių kiekį ir nebūtų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka iš naujo apskaičiuotas (perskaičiuotas) mokestis už požeminio vandens išteklius (Laikinojo įstatymo 1 str.). Asmuo, norintis įregistruoti Žemės gelmių registre jam nuosavybės ar patikėjimo teise priklausantį arba jo valdomą ir (arba) naudojamą Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, turi gauti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama naudoti anksčiau įrengtą gręžinį, vykdomosios institucijos pritarimą (Laikinojo įstatymo 3 str. 1 d.). Tokių atveju turėjo būti teikiama paraiška dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį Aprašo nustatyta tvarka.

Laikinajame įstatyme taip pat buvo įtvirtinta, kad asmuo, kuriam nuosavybės ar patikėjimo teise priklauso Žemės gelmių registre neregistruotas gręžinys arba kuris valdo ir (arba) naudoja tokį gręžinį, gavęs savivaldybės vykdomosios institucijos nepritarimą naudoti gręžinį, turi per 4 mėnesius nuo nepritarimo gavimo dienos šį gręžinį likviduoti (3 str. 6 d.).

GVTNTĮ 3 str. 54 d. nustatyta, jog viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas (toliau – viešasis vandens tiekėjas) – valstybės ar savivaldybės valdoma įmonė, vykdanči viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą. To paties straipsnio 57 dalyje nustatyta, kad viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija – šio įstatymo nustatyta tvarka išskirta teritorija, kurioje savivaldybės institucijos privalo organizuoti ir užtikrinti viešąjį geriamojo vandens tiekimą ir (arba) nuotekų tvarkymą.

GVTNTĮ 16 str. 19 d. nustatyta, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, vandentiekio įvadai ir (arba) nuotekų išvadai įrengiami viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamoje teritorijoje) iki abonentui ir (arba) vartotojui nuosavybės teise priklausančio ar kitaip valdomo ir (arba) naudojamo turto ribos (vandentiekio šulinys, nuotekų priėmimo šulinys, nuotekų siurblinė (kai yra slėginė nuotekų linija), individualaus namo nuotekų valykla, žemės sklypo riba ar statinio arba daugiabučio namo įvadas, nuotekų išvadas), esantys arčiausiai prie geriamojo vandens tiekėjo nuosavybės teise ar kitaip valdomos ir (arba) naudojamos geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūros <...>.

GVTNTĮ 23 str. 1 d. 2 p. nustatyta, kad asmenys, individualiai apsirūpinantys geriamuoju vandeniu ir (arba) individualiai tvarkantys nuotekas, turi teisę viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje individualiai išgauti ir naudoti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas, kai individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas ir (ar) individualusis nuotekų tvarkymas buvo vykdomas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo ir atitinka įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytus geriamojo vandens išgavimo ir nuotekų tvarkymo, nuotekų tvarkymo įrenginių priežiūros, geriamojo vandens saugos ir kokybės, sveikatos apsaugos ir aplinkos apsaugos reikalavimus.

Dėl reikalavimų panaikinti Skundžiamą raštą ir įpareigojimo Kauno rajono savivaldybės administraciją pakartotinai įvertinti paraišką dėl gręžinio naudojimo

Pareiškėja Skundžiamo rašto neteisėtumą ir nepagrįstumą iš esmės sieja su tuo, kad ginčo gręžinys 2018 m. buvo įrengtas teisėtai, įvertinant jog nebuvo galimybės prisijungti prie centralizuoto tinklo; nesutinkant, jog ginčo gręžinys būtų įregistruotas Žemės gelmių registre, pažeidžiamas nuosavybės neliečiamumo principas.

Kaip minėta, Skundžiamame rašte Savivaldybės meras nurodo, jog sprendimas nepritari ginčo gręžinio įteisinimui priimtas remiantis Kauno rajono savivaldybės tarybos 2021-07-01 sprendimu Nr. TS-256 „Dėl Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ (su visais pakeitimais), Kauno rajono savivaldybės mero 2023-05-08 potvarkio Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“ 2.2 pp.

Kauno rajono savivaldybės taryba 2021 m. liepos 1 d. sprendimu Nr. TS-256 „Dėl Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo patvirtinimo“ patvirtino Kauno rajono savivaldybės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano, patvirtinto Kauno rajono savivaldybės tarybos 2008 m. lapkričio 20 d. sprendimu Nr. TS-385 „Dėl Kauno rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano patvirtinimo“, keitimą.

Šio sprendimo viešai skelbiamo 2 priedo „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos“ Nr. 150 nurodyta Seniavos k., Ažuolyno g. (prie Nr. 2) Nuotekų siurblynė, Nr. 151 nurodyta Seniavos k., Laimės g. (prie Nr. 23) Nuotekų siurblynė, Nr. 152 nurodyta Seniavos k., Taurėnų g. (prie Nr. 2) nuotekų siurblynė. „Brėžinys 3“: 1-ame brėžinyje „1 brėžinys. Pagrindinis brėžinys 500000.jpg“ Seniava pažymėta kaip viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija, centralizuotas geriamojo vandens tiekimas ir centralizuotas arba individualus nuotekų tvarkymo teritorija.

Tarybos sprendimo dėl geriamojo vandens infrastuktūros plėtros 5 priede „Vietos, kuriose galima prisijungti prie esamų vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų“ - Seniava nenurodyta.

Tarybos sprendimo dėl geriamojo vandens infrastuktūros plėtros 7 priede VGVNTNT teritorijos, kuriose numatytas individualusis geriamojo vandens išgavimas ir individualusis nuotekų tvarkymas – Seniava nenurodyta.

Kauno rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkiu Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“ buvo patvirtinta Paraiškos dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį forma (1.2. pp.) bei pavesta Savivaldybės vyriausiajam inžinieriui rengti pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį Kauno rajono savivaldybėje (2.2. pp.). Taip pat nurodyta UAB „Giraitės vandenys“ ir UAB „Kauno vandenys“ teikti papildomą informaciją, reikalingą išvadoms dėl požeminių vandens gavybos gręžinių įrengimo ir nuomonei dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinio naudojimo Kauno rajone parengti (3 p.).

Nagrinėjamoje byloje nėra ginčo dėl to, jog pareiškėjos nuosavybės teise valdomame Žemės sklype yra įrengtas Žemės gelmių registre neregistruotas gėlo požeminio vandens gavybos gręžinys; pareiškėjos pateiktais duomenimis, gręžinys įrengtas 2018 m. Pareiškėjos paaiškinimu, aptartu laikotarpiu, nebuvo draudimo įsirengti gręžinius, nebuvo galimybės prisijungti prie centralizuotų vandens tiekimo sistemų, todėl tai buvo vienintelė objektyvi galimybė aprūpinti sklypą vandeniu.

Atsakovė pateikia paaiškinimus, jog Žemės sklypas patenka į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritoriją, kurioje yra įrengti viešojo geriamojo vandens tiekimo inžineriniai tinklai. Šią aplinkybę patvirtinančių objektyvių duomenų atsakovė į bylą nepateikė, tačiau šios aplinkybės neginčija pareiškėja. Atsakovė nei Skundžiamame rašte, nei nagrinėjant šią administracinę bylą nepateikė objektyvių duomenų, patvirtinančių, kada konkrečiai pareiškėjos Žemės sklypas pateko į centralizuotų vandens tiekimo sistemų teritoriją, taigi atsakovė pareiškėjos nurodytą

duomenų, jog įsirengiant Gręžinį, Žemės sklypas nepateko į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritoriją, nepaneigė.

Siekdama įteisinti Žemės sklype įrengtą gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį, pareiškėja pateikė Paraišką Kauno rajono savivaldybės administracijai, nurodydama naudojamą gręžinio paskirtį – individualiam aprūpinimui geriamuoju vandeniu, bei numatomą vidutinį išgaunamo vandens kiekį - 0,8 m³ per parą, skaičiuojant metinį vidurkį; nuotekų tvarkymo būdas - „Sistema traidenis“.

Skundžiamu raštu Kauno rajono savivaldybės meras, atsižvelgdamas į pareiškėjos pateiktą Paraišką, nepritarė, kad būtų naudojamas 1,0 m³/ per parą gėlo vandens gavybos gręžinys, esantis (duomenys neskelbtini). Nepritarimas grindžiamas Laikinojo įstatymo 3 str. 1 d., numatančia, jog Savivaldybės vykdomoji institucija nepritaria gręžinio naudojimui tik tokiu atveju, kai gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta ar įrengiama geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra, vadovaujantis GVTNTĮ 16 str. 19 d., išskyrus atvejus, kai asmuo, pateikęs paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, yra sudaręs viešąjį geriamojo vandens tiekimo sutartį dėl geriamojo vandens tiekimo paslaugų gavimo. Nurodyta, kad šalia pareiškėjos sklypo ribos yra įrengti geriamojo vandens tiekimo tinklai; Specialiajame plane numatytas (duomenys neskelbtini) teritorijoje centralizuotas geriamojo vandens tiekimas ir centralizuotas nuotekų tvarkymas.

Komisija sprendžia dėl Skundžiamo rašto teisėtumo, visų pirma, atsižvelgdama į tai, ar jis atitinka aukštesnės galios teisės aktus, ar šis administracinis sprendimas priimtas surinkus pakankamai faktinių duomenų, ar jo priėmimo metu nebuvo pažeistos procedūrinės taisyklės.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos nustato, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (*toliau – LVAT*) nuosekliai formuoja praktiką, aiškindamas, kad viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą (žr., pvz., LVAT sprendimas administracinėje byloje Nr. A-556-1395/2008). Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2008-11-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A556-1898/2008, 2008-12-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A756-2036/2008). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, jog viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2010-08-24 sprendimas administracinėje byloje Nr. A756-450/2010; 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A556-15/2010).

LVAT praktikoje akcentuota, kad esminė administracinio sprendimo pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., LVAT 2012 m. liepos 20 d. nutartį administracinėje byloje A520-2294/2012; 2012 m. rugpjūčio 3 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A444-2366/2012; 2015 m. vasario 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A398-442/2015). Pareigos nustatyti juridinių faktų visetą nesilaikymas nedera nei su gero administravimo principu, nei su VAĮ nuostatomis (žr., pvz., LVAT 2022 m. rugpjūčio 24 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-287-502/2022).

Atsakovė atsiliepime teigia, kad sprendimas dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gręžinį priimamas atsižvelgiant į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą. Skundžiamas raštas akivaizdžiai stokoja tokio pagrindimo, jo priėmimo motyvai nėra aiškūs.

Atsiliepime į pareiškėjos skundą nurodoma, kad buvo vertinama paraiška ir surinkti duomenys, tačiau atsakovė, priimdama akivaizdžiai neigiamas pasekmes pareiškėjai sukeltą administracinį sprendimą, nepateikia pareiškėjos paraiškos ir prie jos pridėtų dokumentų analizės ir vertinimo. Skundžiamame rašte taip pat nenurodytas konkretus teisinis pagrindas, t. y. teisės aktų nuostatos, kuriomis vadovautasi priimant skundžiamą Sprendimą. Šios aplinkybės sudaro pagrindą vertinti Sprendimą kaip nemotyvuotą ir nepagrįstą.

Kaip minėta, atsakovė Skundžiamame rašte nurodė, kad rėmėsi Kauno rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkiu Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“. Pažymėtina, kad nurodytu teisės aktu yra patvirtintos Paraiškos pritari gėlo požeminio vandens gavybos / žvalgybos gręžiniui projektuoti formą ir Paraiškos dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį formą (1 punktą). Taip pat, pavesta Savivaldybės vyriausiajam inžinieriui rengti: išvadas dėl gėlo požeminio vandens gavybos ar žvalgybos gręžinio projektavimo Kauno rajono savivaldybėje; pagrįstą nuomonę dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį Kauno rajono savivaldybėje (2 punktą).

Skundžiamą raštą, t. y. nepritarimą jog būtų naudojamas ginčo gręžinys, atsakovė grindė vienintele aplinkybe, kad šalia Žemės sklypo yra įrengti geriamojo vandens tiekimo tinklai ir kad Infrastruktūros plėtros specialiojo plane numatytas centralizuotasis geriamojo vandens tiekimas ir centralizuotasis nuotekų tvarkymas. Komisijos vertinimu, iš Skundžiamo rašto turinio nėra aišku, ar atsakovė priėjo nurodytos išvados atlikusi visas būtinas procedūras, kurias pati yra nusistačiusi. Nors Skundžiamame rašte nurodo, kad rėmėsi Kauno rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkiu Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“ 2.2 pp, tačiau nei Skundžiamame rašte, nei atsiliepime į skundą nebuvo pateikti šioje normoje nurodyti duomenys, t. y. vyriausiojo inžinieriaus parengtos išvados dėl gėlo požeminio vandens gavybos ar žvalgybos gręžinio projektavimo Kauno rajono savivaldybėje; šio specialisto pagrįsta nuomonė dėl pritarimo ar nepritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį. Taigi, byloje nėra duomenų, kad atsakovė laikėsi nustatytų procedūrų, galėjusių turėti esminės reikšmės pagrįstam sprendimui priimti.

Atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, kuris savo veikloje privalo, be kita ko, vadovautis ir bendraisiais viešosios teisės principais. Tai reiškia, jog atsakovė privalo laikytis ir VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintų viešojo administravimo principų, *inter alia* įstatymo viršenybės bei objektyvumo principų. VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Įstatymo 3 straipsnio 8 punkte įtvirtintas objektyvumo principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs.

Kaip nustatyta byloje, pareiškėja Paraišką „Dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį“ Savivaldybės administracijai pateikė 2025-04-15, tačiau Skundžiamas raštas, kuriuo pateiktas nepritarimas naudoti ginčo gręžinį, priimtas 2025-05-27 ir jis grindžiamas Laikinojo įstatymo 3 str. 1 d. Komisija pažymi, kad Laikinojo įstatymo 8 str. 1 d. imperatyviai nustatyta, jog šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2022 m. gegužės 1 d. ir galioja iki 2025 m. balandžio 30 d. Šio įstatymo galiojimas nėra pratęstas, taip pat jame nėra nustatyta, jog pritarimo procedūros, pradėtos galiojant Laikinajam įstatymui galėtų būti pabaigtos ir po 2025 m. balandžio 30 d. Taigi, Savivaldybės meras, priimdamas Skundžiamą raštą, rėmėsi jau negaliojančiu teisės aktu, o tai sudaro savarankišką pagrindą nustatyti priimto administracinio sprendimo neteisėtumą.

Komisija taip pat atkreipia dėmesį, jog Kauno rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkis Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“, kuriuo atsakovė grindžia savo sprendimą, Teisės aktų registre nėra įregistruotas. Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 1 dalis numato, jog norminis teisės aktas įsigalioja kitą dieną po oficialaus paskelbimo Teisės aktų registre, jeigu pačiame teisės akte nenumatyta vėlesnė įsigaliojimo data, išskyrus šio straipsnio 12 dalyje numatytus atvejus (t. y. kai

teisės aktų ir jais patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų skelbimo ir įsigaliojimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme).

Pažymėtina, jog VAI 2 straipsnio 9 dalis norminį administracinį aktą apibrėžia kaip viešojo administravimo subjekto priimtą daugkartinio taikymo teisės aktą, nustatantį elgesio taisykles, skirtas individualiai neapibrėžtai asmenų grupei. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, remdamasis teisės doktrina, yra nurodęs, kad norminiai teisės aktai – tai rašytine forma išreikšti teisėkūros subjektų sprendimai (oficialūs rašytiniai dokumentai), kuriuose yra teisės normų. Juose įtvirtinami bendro pobūdžio nurodymai tam tikrų visuomeninių santykių dalyviams, kurie orientuojami į ateitį ir numatyti taikyti daug kartų. Šie aktai adresuoti neapibrėžtam asmenų ratui arba adresuoti ratui asmenų, apibūdintų rūšiniais požymiais. Jie visada abstraktūs ir apjungia tipinėmis, rūšinėmis savybėmis panašius visuomeninius santykius, toliau veikia po realizavimo individualiuose santykiuose. Teisės aktų priskyrimas prie norminių teisės aktų grupės apibūdina jų taikymo apimtį ir privalomumą (norminiai teisės aktai turi visuotinio privalomumo pobūdį) (2013-08-05 nutartis administracinėje byloje Nr. AS-520-566/2013; 2007-02-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A403-3/2007, 2012-05-11 nutartis administracinėje byloje Nr. AS492-10/2012, 2013-03-05 nutartis administracinėje byloje Nr. A-822-555/2013). *Nepaskelbtas norminis administracinis aktas neįgyja visuotinio privalomumo savybės, tačiau norminio administracinio akto viešas paskelbimas laikytinas šio akto galiojimo sąlyga* <...>. Tuo atveju, jei tam tikras aktas atitinka norminio administracinio akto požymius, jį priėmusiam subjektui tenka pareiga šį aktą paskelbti įstatymų nustatyta tvarka, priešingu atveju toks aktas būtų laikomas negaliojančiu (LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2007-02-19 nutartis administracinėje byloje Nr. II-1/2007). Šiuo atveju, abejonės, jog Kauno rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkis Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“ yra norminis administracinis aktas, nekyla.

Taigi, Kauno rajono savivaldybės mero 2023-05-08 potvarkis Nr. MP-73 „Dėl gėlo požeminio vandens gavybos gręžinių įrengimo ir jų įteisinimo“, kuriuo Savivaldybės meras rėmėsi priimdamas Skundžiamą raštą, šio rašto sudarymo dieną nebuvo aukščiau nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka paskelbtas Teisės aktų registre, todėl vien dėl šios priežasties Skundžiamo rašto teisinis pagrindimas yra netinkamas.

Komisija taip pat pažymi, kad priimant Skundžiamą raštą nevertintos GVTNTI 23 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatos bei faktinė aplinkybė, kad gėlo vandens gręžinys įrengtas anksčiau negu teritorijoje įrengta viešojo geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra.

Viešojo administravimo subjektas, savo administraciniu sprendimu asmeniui sukurdamas neigiamą poveikį turinčias pasekmes (nagrinėjamu atveju, pareiškėjai buvo leista savo lėšomis įsirengti Gręžinį, nes pati savivaldybė neužtikrino geriamo vandens tiekimo į gyvenamosios paskirties valdą; vėliau suderinusi projektus ir planus, turėdama ar privalėdama turėti duomenų apie Gręžinio įregistravimą Nekilnojamojo turto registre – vėliau priima sprendimą nepritarti šio Gręžinio įregistravimui Gręžinių registre, tuo sudarydama situaciją, jog pareiškėja arba privalės Gręžinį panaikinti per 4 mėnesius, arba sudaryti tam tikrą sutartį), turi pareigą itin kruopščiai iširti faktines aplinkybes, taikyti ne pavienes teisės normas, o aktualų teisinį reguliavimą vertinti visumoje, o nustatant normų konkurenciją – taikyti asmeniui palankesnę normą arba aiškiai ir konkrečiai pagrįsti savo sprendimą.

Komisija, vertindama byloje surinktus duomenis, Skundžiamame rašte nurodytą teisinį bei faktinį pagrindą, sprendžia, jog atsakovė nemotyvavo ir nepagrindė, kodėl nagrinėjamu atveju pareiškėjos situacija atitinka ar neatitinka GVTNTI 23 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytų sąlygų, numatančių asmens teisę viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijoje individualiai išgauti ir naudoti geriamąjį vandenį ir (arba) individualiai tvarkyti nuotekas, kai individualusis geriamojo vandens išgavimas, naudojimas ir (ar) individualusis nuotekų tvarkymas buvo vykdomas iki viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijos nustatymo. GVTNTI 2 str. 22 d. nustatyta, kad *individualus apsirūpinimas geriamuoju vandeniu* – tai geriamojo vandens išgavimas iš požeminio vandens telkinių nuosavybės teise ar kitaip valdomais ir (arba) naudojamais įrenginiais, kai per parą išgaunama mažiau kaip 10 m³ geriamojo vandens arba geriamuoju vandeniu aprūpinama mažiau kaip 50 fizinių asmenų, o išgautas vanduo neparduodamas arba nenaudojamas viešajam geriamojo vandens tiekimui. Nagrinėjamu

atveju, pareiškėja Paraiškoje nurodė, kad iš Grėžinio išgaunama 0,8 kub. m vandens per parą; išgaunamas vanduo naudojamas tik šeimos poreikiams.

Komisijos vertinimu, atsakovė privalėjo atlikti objektyvų faktinių aplinkybių įvertinimą ir Skundžiamą raštą pagrįsti konkrečių faktinių aplinkybių vertinimu bei pagrįsti Sprendimą konkrečiomis teisės normomis, atitinkančiomis ginčo teisinį santykį. Skundžiamo rašto turinys neleidžia nustatyti, ar visos Paraiškos nagrinėjimo procedūros buvo atliktos priimant skundžiamą Sprendimą. Iš bylos medžiagos nėra galimybių nustatyti, jog buvo objektyviai įvertintos reikšmingos faktinės aplinkybės pagal Paraišką, atsižvelgta į kartu su Paraiška pateiktus dokumentus. Todėl Komisija turi pagrindo spręsti, jog atsakovė netyrė ir nenustatė visų faktinių aplinkybių visumos, nesurinko duomenų Skundžiamam raštui objektyviai pagrįsti.

Atsakovė atsiliepime į skundą nurodė daugiau aplinkybių, t. y., kad Savivaldybės administracija 2013-10-03 išdavė Statybos leidimą statyti naują (-us) statinį (-ius) atnaujinti (modernizuoti) pastatą (-us) Nr. (duomenys neskelbtini); parengtame vandentiekio ir buitinių nuotekų projekte, pridėtose 2012-07-02 UAB „Kauno vandenys“ prisijungimo sąlygose Nr. (duomenys neskelbtini) vandens tiekimui ir nuotekų šalinimui, nurodyta, kad vandens tiekimui laikinai projektuoti vietinį vandentiekį, o buitinių nuotekų išleidimui – vietinius nuotekų valymo įrenginius, kadangi centralizuotų vandentiekio ir nuotekų tinklų arti nėra; ateityje, kada bus vykdomi centralizuotų vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklų klojimo darbai šiame gyvenamajame rajone, papildomai gauti prisijungimo sąlygas prie miesto vandentiekio ir nuotekų tinklų; Projekto aiškinamajame rašte ir sklypo plane su vandentiekio ir nuotekų tinklais nurodyta pastaba, kad ateityje, kada bus pakloti centralizuoti vandentiekio ir nuotekų tinklai, užsakovas privalo prisijungti savo lėšomis prie centralizuotų tinklų ir nutraukti naudojimąsi vietiniais įrenginiais.

Visų pirma, Komisija pažymi, kad atsakovė įvardintų dokumentų nepateikė į nagrinėjamą bylą nei su atsiliepimu į skundą, nei Komisijai raštu pareikalavus juo pateikti (2025-07-15 reg. Nr. 19R1-991, b. l. 36, 37). Taigi, vertintina, jog nurodytų aplinkybių negrindė tinkamomis įrodinėjimo priemonėmis. Antra, šių aplinkybių egzistavimą paneigė pareiškėja, duodama paaiškinimus posėdžio metu.

Be to, atsakovė nurodė, kad pareiškėja dėl to paties dalyko pateikė naują prašymą Savivaldybės administracijai (2025-06-05), tačiau objektyvių duomenų, jog dėl jo buvo priimtas sprendimas bylos šalys į nagrinėjamą administracinę bylą nepateikė.

Kita vertus, aiškių motyvų nenurodymas neigiamas pasekmes pareiškėjui sukeliančiame administraciniame sprendime, jų papildymas ginčą nagrinėjant Komisijoje iš principo netoleruoti, kadangi kliudo suinteresuotam asmeniui pasirinkti būdus bei priemones dėl savo teisių ar interesų gynimo.

Pagal nuosekliai formuojamą teismų praktiką, atsiliepime pateikti argumentai negali būti vertinami kaip skundžiamo akto motyvuojamoji dalis ir negali daryti įtakos nemotyvuoto ginčijamo akto pripažinimui teisėtu (žr., pvz., LVAT 2015 m. sausio 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1-502/2015; 2015 m. kovo 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1536-662/2015 ir kt.). Priešingu atveju būtų pažeistos pareiškėjos teisės į gynybą (žr., pvz., 2011 m. lapkričio 2 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-261-2692/2011 ir kt.). Taigi, kilus administraciniam ginčui dėl individualaus administracinio akto, jį priėmęs subjektas ginčo nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijoje ir (ar) teisme negali nurodyti priimto akto motyvų (jei aktas buvo be motyvų), papildyti ar pakeisti akte nurodytus motyvus (žr., pvz., LVAT 2016 m. vasario 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-313-146/2016). Taigi, nors atsakovė atsiliepime į skundą Komisijai nurodė daugiau argumentų dėl Skundžiamo rašto, nei buvo nurodyta jo turinyje, tačiau šie argumentai neturi įtakos nemotyvuoto Skundžiamo rašto teisėtumo ir pagrįstumo vertinimui, todėl jie Komisijos nevertintini (žr., pvz., LVAT 2013-06-13 sprendimas administracinėje byloje Nr. A502-940/2013, 2016-12-22 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016).

Apibendrinus nustatytas faktines aplinkybes ir nurodytus teisinius argumentus, konstatuotina, kad Kauno rajono savivaldybės mero 2025 m. gegužės 27 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl nepritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos grėžinį“ nurodytas sprendimas nepagrįstas objektyviomis faktinėmis aplinkybėmis ir teisės normomis, todėl neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytų reikalavimų administraciniam aktui, taip pat šio

VAI 3 straipsnyje numatytų viešojo administravimo subjektų veiklos principų, t. y. įstatymo viršenybės, išsamumo ir objektyvumo principų. Taip pat Skundžiamas raštas grindžiamas negaliojančio įstatymo (Laikinasis įstatymas) nuostatomis, bei Teisės aktų registre neįregistruotu norminiu aktu; be to, nėra galimybių nustatyti, ar buvo laikomasis procedūrų, turėjusių esminės reikšmės priimant Skundžiamą raštą. Minėti Skundžiamo rašto turinio trūkumai laikytini esminiais, nulėmusiais neobjektyvaus ir nepagrįsto Sprendimo priėmimą, todėl Skundžiamas raštas naikintinas kaip neteisėtas ir nepagrįstas (ABTĮ 91 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktai, IAGNTĮ 20 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Pripažinus, jog Skundžiamas raštas neatitinka teisės aktų reikalavimų, vadovaujantis ABTĮ 94 straipsnyje numatytomis akto panaikinimo pasekmėmis, atsakovė privalo tinkamai išnagrinėti pareiškėjų pateiktą Paraišką ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį motyvuotą sprendimą (ABTĮ 94 straipsnis, IAGNTĮ 20 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Dėl reikalavimo įpareigoti savivaldybę: 1) pateikti išsamų teisinį ir faktinį motyvavimą, kaip jis atitinka pagrindinius administracinės teisės principus; 2) nurodyti, kokių pagrindų ir kokių būdu numatytas investicijų kompensavimo mechanizmas.

Pareiškėja skunde Komisijai suformuluoja reikalavimą <...> „įpareigoti savivaldybę: 1) pateikti išsamų teisinį ir faktinį motyvavimą, kaip jis atitinka pagrindinius administracinės teisės principus“, tuo atveju, jeigu sprendimas dėl pritarimo būtų neigiamas. Komisija šio reikalavimo nelaiko savarankišku materialiuoju reikalavimu ir išaiškina, jog viešojo administravimo subjektas visais atvejais turi pareigą savo administracinį sprendimą pagrįsti teisės normomis ir nustatytais faktinėmis aplinkybėmis, sprendimas turi būti motyvuotas ir pakankamai išsamus. Tokie standartai taikytini viešojo administravimo subjektui priimant tiek teigiamo, tiek neigiamo turinio administracinį sprendimą. Priešingu atveju, jis negali būti laikomas teisėtu ir pagrįstu. Komisija negali nustatyti tokio įpareigojimo, kurį savaime suponuoja teisinis reguliavimas ir teisės principai.

Dėl reikalavimo „Jeigu sprendimas dėl pritarimo išlieka neigiamas – įpareigoti savivaldybę: <...> ; 2) nurodyti, kokių pagrindų ir kokių būdu numatytas investicijų kompensavimo mechanizmas.“

Pagal suformuotą LVAT praktiką, savarankiškas reikalavimas dėl įpareigojimo atlikti veiksmus paprastai reiškiamas tada, kai atitinkama institucija neatlieka savo veiksmų pagal kompetenciją, vilkina ar atsisako juo atlikti, tokiu atveju paprastai iš esmės yra skundžiamas tam tikras institucijos neveikimas (pvz., žr. 2006 m. spalio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS6-351/2006; kt.). Pažymėtina, kad administracinių teismų praktikoje vyrauja taisyklė, jog prašant įpareigoti viešojo administravimo subjektą atlikti tam tikrus veiksmus, turi būti aiškiai nurodoma, kokie veiksmai turi būti atlikti, pateikiamas pagrindas, remiantis kuriuo reikalaujama atlikti atitinkamus veiksmus, įrodymai, pagrindžiantys aplinkybes, kad atitinkami veiksmai nebuvo atlikti ar juos atsisakyta atlikti (žr., pvz., LVAT 2012 m. vasario 17 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS858-111/2012; kt.).

Kaip minėta, Savivaldybės meras Skundžiamą raštą priėmė pagal pareiškėjos 2025-04-15 paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį. Iš minėtos paraiškos turinio matyti, kad pareiškėja Savivaldybės merui nebuvo suformulavusi prašymo neigiamo sprendimo atveju pateikti investicijų kompensavimo mechanizmą, todėl Savivaldybės meras neturėjo pareigos Skundžiamame rašte pateikti išsamų atsakymą šiuo klausimu.

Komisija, nustatydama, kad pareiškėjos prašymas yra netinkamai išnagrinėtas, iš esmės konstatuoja, jog nėra atskleista esmė, nėra ištirtos aplinkybės, galinčios turėti esminės reikšmės sprendimo priėmimui, nepritarimas nėra pagrįstas tinkamomis teisės normomis ir pan. Komisija negali perimti viešojo administravimo subjekto įgaliojimų, taip pat pagal savo kompetenciją neįpareigoja atsakovo (viešojo administravimo subjekto) iš naujo išnagrinėjus pareiškėjos prašymą priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, tačiau Komisija, išnagrinėjusi skundą ir nustačiusi atsakovo veiksmų (neveikimo) neteisėtumą, gali įpareigoti atsakovą atlikti veiksmus, kurie pripažinti neatliktais ar atliktais nesilaikant teisės aktų reikalavimų ir priimti dėl jo administracinį sprendimą. Todėl nagrinėjamu atveju, Komisija neturi pagrindo įpareigoti atsakovę išplėsti naujai priimamo administracinio sprendimo turinį, t. y., neigiamo sprendimo atveju pateikti investicijų kompensavimo mechanizmą, nes tokio reikalavimo nebuvo nurodyta Paraiškoje, tačiau turi pagrindo

įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą bei priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Darytina išvada, kad reikalavimas „*Jeigu sprendimas dėl pritarimo išlieka neigiamas – įpareigoti savivaldybę: <...> ; 2) nurodyti, koku pagrindu ir koku būdu numatytas investicijų kompensavimo mechanizmas.*“ yra nepagrįstas, todėl atmetinas.

Likusieji šalių argumentai laikytini pertekliniais, neturintys tiesioginės juridinės reikšmės kilusio ginčo išsprendimui iš esmės, todėl detaliau nedėstyti ir neanalizuotini. Šiame kontekste paminėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo ir LVAT ne kartą pažymėta, jog teismo (šiuo atveju – Komisijos) pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną argumentą (pvz., EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas V. de H. prieš Olandiją).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo, 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais ir 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Panaikinti Kauno rajono savivaldybės mero 2025 m. gegužės 27 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl nepritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį“ kaip nepagrįstą ir įpareigoti atsakovę Kauno rajono savivaldybę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos A. J. B. 2025 m. balandžio 15 d. paraišką dėl pritarimo naudoti gėlo požeminio vandens gavybos gręžinį ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Kitoje dalyje skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Daiva Bereikienė

Lionela Gelmanienė